ضدعفونی‌کننده‌های ماهی و میگو در ۱۶ بندر استانی، ۱۸ هزار کارگر را در معرض بیماری‌های پوستی قرار می‌دهد

هشدار درباره مصرف بی‌رویه آنتی‌بیوتیک‌ها در پرورش میگو، ۶۰ درصد مزارع را با مشکل مقاومت دارویی روبه‌رو کرده است

مهندس کامران بهرامی

بندرگاه ماهیگیری / ۳ مهر ۱۴۰۳ / ۹ دقیقه خواندن

بندرگاه ماهیگیری ـ بندر صدف ـ گزارش ویژه ـ ۱۲ مهر ۱۴۰۳ ـ ۱۶ استان ساحلی کشور امروز اعلام کرد که مصرف ضدعفونی‌کننده‌های خانگی در مزارع پرورش میگو و ماهی در ۱۶ بندر استانی در سال گذشته ۴۲ درصد افزایش داشته است. این آمار در حالی منتشر شده که ۶۰ درصد مزارع پرورش میگو در این بنادر با مشکل مقاومت دارویی باکتری‌ها مواجه شده‌اند. کارشناسان هشدار می‌دهند که ادامه این روند می‌تواند صادرات محصولات دریایی کشور را به خطر بیندازد.

دکتر فرهاد نیک‌پی، رئیس اداره کل بهداشت آبزیان وزارت جهاد کشاورزی، در نشست خبری گفت: «ما با پدیده‌ای روبه‌رو هستیم که ترکیب آن با آنتی‌بیوتیک‌های خوراکی در آب مزارع بسیار نگران‌کننده است. باقی‌مانده این مواد در بافت میگو باقی می‌ماند و به مصرف‌کننده منتقل می‌شود. ما هشدار رسمی به تولیدکنندگان صادر کرده‌ایم و تا پایان مهر ماه گزارش کامل منتشر می‌کنیم.» به گفته وی، میانگین مصرف ضدعفونی‌کننده در هر هکتار مزرعه در استان‌های جنوبی از ۱۸ لیتر در سال ۱۴۰۱ به ۲۵ لیتر در سال ۱۴۰۲ رسیده است.

در بندر صدف، ۱۲۰ مزرعه پرورش میگو فعالیت می‌کنند که حدود ۹۰ هزار کارگر مستقیم و غیرمستقیم به آن وابسته‌اند. یکی از مدیران یکی از بزرگ‌ترین مزارع منطقه گفت که هزینه خرید آنتی‌بیوتیک‌ها در سال گذشته سه برابر شده است. او گفت: «کارگران ما مجبور شدند دوز دارو را بدون اطلاع ما افزایش دهند تا میگوها زنده بمانند. وقتی مشکل آشکار شد، بیش از ۴۰ درصد جمعیت مزرعه از بین رفته بود و ما ناچار شدیم کل استخرها را ضدعفونی کنیم.» این اقدام هزینه هر کیلوگرم میگو را حدود ۱۸ درصد افزایش داد.

آزمایشگاه مرکزی بندر صدف نشان می‌دهد که در ۶۰ درصد نمونه‌های میگو، باکتری‌های مقاوم به چند آنتی‌بیوتیک همزمان وجود دارد. این باکتری‌ها می‌توانند در روده انسان نیز مقاومت ایجاد کنند و درمان عفونت‌های ساده را دشوار کنند. دکتر مریم سلطانی‌فر، متخصص بیماری‌های عفونی از دانشگاه علوم دریایی نوشهر، هشدار داد که مصرف این میگوها بدون پخت کافی خطر بیشتری دارد.

در مقابل، برخی از تولیدکنندگان از کاهش مصرف آنتی‌بیوتیک‌ها خبر دادند. یکی از مزارع بزرگ در بندر صدف گزارش داد که با استفاده از پروبیوتیک و بهبود کیفیت آب، مصرف دارو را ۴۰ درصد کاهش داده است. این مزرعه اکنون میگوهای عاری از باقی‌مانده دارو را به بازار اروپا صادر می‌کند. مدیر مزرعه گفت که هزینه اولیه تغییر روش بالا بود اما در بلندمدت سودآور است.

وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد که از ابتدای آبان ماه، بازرسی‌های ناگهانی از مزارع آغاز می‌شود و نمونه‌های مشکوک به آزمایشگاه ارسال می‌شود. متخلفان با جریمه نقدی و در موارد تکرار با لغو پروانه روبه‌رو خواهند شد. همچنین قرار است برچسب ویژه «میگو بدون آنتی‌بیوتیک» برای مزارع دارای گواهی سلامت راه‌اندازی شود تا خریداران داخلی و خارجی بتوانند محصول سالم را تشخیص دهند.

کارشناسان پیشنهاد کرده‌اند که یارانه کود و سم به مزارعی تعلق گیرد که برنامه کاهش مصرف آنتی‌بیوتیک را اجرا کنند. دکتر نیک‌پی گفت که وزارت جهاد کشاورزی آمادگی دارد تا ۳۰ درصد هزینه تبدیل به روش‌های جایگزین را پرداخت کند. این برنامه از مهر ماه آزمایشی در سه بندر اجرا می‌شود و نتایج آن تا پایان آذر منتشر می‌شود.

بازار میگو در ۱۶ بندر استانی

بندر	مزارع فعال	مصرف ضدعفونی‌کننده (لیتر)	میگو تلف‌شده (تن)
بندر صدف	۴۲	۱۲۰۰	۳۱۰
بندر نیلگون	۳۸	۱۰۸۰	۲۷۰
بندر کرانه	۲۹	۸۴۰	۲۱۰
بندر مرجان	۲۴	۶۶۰	۱۶۰
بندر خورشید	۱۸	۴۲۰	۹۰

ضدعفونی‌کننده‌های خانگی در مزارع پرورش میگو ۴۲ درصد افزایش یافت

۶۰ درصد مزارع با مشکل مقاومت دارویی روبه‌رو شده‌اند — هشدار بندر صدف به صادرات آبزیان

گزارش: